

TYÖLÄHTÖINEN TTH & TYÖLÄHTÖINEN KUNTOUTUS

Tutkimusjohtaja Jorma Mäkitalo

Työlähtöinen ote

= TYÖSTÄ
LÄHTEVÄ, "TYÖ-
LÄHTÖINEN"

- Taustalla toiminnan teoria ja kehittävä työntutkimus
- **Huomion kohteeksi työ *toimintana***
 - ei staattinen systeemi, organisaatio, tehtäväkuva
 - Vaan päivä päivältä rakentuva muuttuva tekijöiden ohjaama prosessi
- **Ideana vaikuttaa työssä jo meneillään olevaan kehitykseen** työhyvinvointia edistävällä tavalla (=muuttuvat työt)
(≠ työn korjaaminen ihmiselle sopivammaksi)
- Tavoitteena tekijöiden työnsä muutosta koskeva oppimisprosessi → ***toimijuus*** (aktiivinen rooli) = itse eteenpäin vietyä kehitystä ja muutosta työssä
- Työhyvinvointi seuraa työn sujumisesta, työn kehittymisestä ja omasta ammatillisesta kehittymisestä

Uudet työlähtöiset käytännöt

Kuntoutus

- Aslak- ja TYK – kuntoutuksessa
 - Ammatillisen osion laajuus
 - Ammatillisen osion sisältö ja menetelmistö
 - Yhteistyökäytännöt esimiesten ja työyhteisön kanssa

Työterveyshuolto

- Työlähtöinen tps
 - Peruselvityksen malli
 - Suunnattu malli
- Työlähtöinen terveystarkastus
- Työlähtöiset välineet svo:lla
- Työlähtöinen ote toimintasuunnitelman teossa

A large, light gray, vertical version of the 'verve' logo is positioned on the left side of the slide, spanning most of the height.

Työlähtöinen kuntoutus - työtä koskeva menetelmistö

Lisätään *toimijuutta* työtä koskevilla asioilla

- Ennen:
 - pitkään samanlaisena pysyvä työ
 - tekeminen ja kehittäminen eriytetty
 - oli sopeuduttava
- Nyt:
 - paljon muutoksia työssä
 - eriytetty työnjako kriisissä
 - sopeutuminen ei riitä

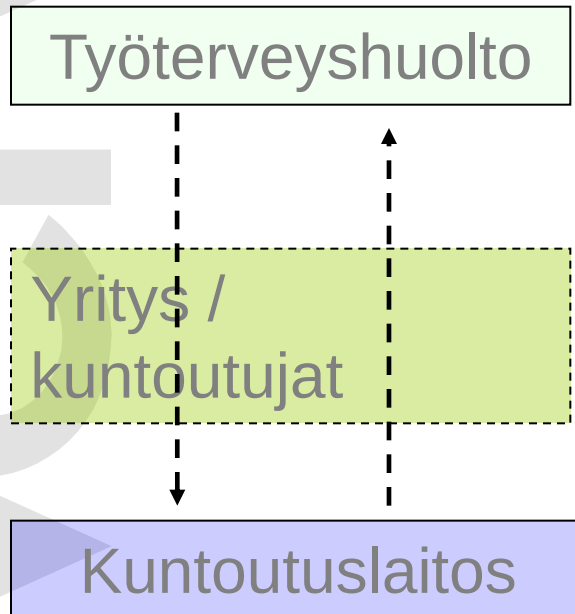
Työlähtöinen ote ammatillisissa osioissa

- Sisältöuudistus
 - Työn sujuvuuden analysointi (häiriökuormitus)
 - Työn mielekkyyden analysointi (kohdehyvinvointi, ammatillinen kehitys)
 - Työn muutoksen analysointi (tuotanto- tai palvelukonseptin muutos)
- Menetelmäuudistus (standardiohjelma, välineistö ja ohjeisto)
 - kullakin jaksolla/osiossa: **aineisto + tehtävät** → **mallintaminen** → (tavoitteet) **kokeilut** → tavoitteiden ja analyysin **arviointi**
 - Yksilöllinen käsittely ryhmässä (vuorottelu, pienryhmät – koko ryhmä)
 - Pajatyöskentely: yksilökohtainen seinätaulutekniikka

A large, light gray watermark of the word 'verve' is oriented vertically on the left side of the slide.

Työlähtöinen kuntoutus - yhteistyömalli työpaikan kanssa

Perinteinen yhteistyömalli

- Terveyslähtöinen sisältö - ei yhteistä kohdetta työpaikan kanssa
- Ohut yleisluontoinen työkytkentä (ei relevantti työpaikalle)
- Kuntoutuja siirtyy asiantuntijalta toiselle
- Toimijat toimivat erikseen

Uusi lähtökohta yhteistyölle

Uusi, yhteinen kohde:

Työn muutos ja kuntoutujien työhyvinvointi muutoksessa

- Lähtökohtana asiakasyrityksen tuotannollisen muutoksen tilanne JA siihen liitetty työntekijöiden työhyvinvointiongelmien
- Kuntoutus osana yrityksen omia, ja muiden asiantuntijoiden pyrkimyksiä tukea esimiehiä, työyhteisöjä ja yksilöitä muutoksissa

Uudet käytännöt:

- **Uudet suunnittelupalaverit:** Esimiehet, HR, tth, kuntoutus, Kela
 - työn muutokseen liittyvä työhyvinvointi
 - Kohderyhmän määrittely yhdessä + hakuprosessin suunnittelu
- **Kuntoutukseen hakeutuminen ja valinta**
 - Esimiesten rooli kuntoutuksen ehdottamisessa
 - Uusi työhyvinvointihaastattelu ja lomakkeita

Huom! Tähän uusi järjestys: haku → valituille info
- **Uuden tyyppiset ”infotilaisuudet”:** esimiehet, kuntoutujat, tth, kuntoutus, Kela
 - kohteeksi työn muutos
 - esimiesten ja kijen ennakotehtävät

Työlähtöinen työterveyshuolto

Työlähtöiset tth:n menetelmät

Työpaikkaselvitys: työn muutosta ja häiriökuormitusta koskevan oppimisprosessin mahdollistaminen työyhteisölle

Terveystarkastus: kohdehyvinvointia ja ammatillista kehitystä koskeva vuoropuhelu sekä ammatillisen kehityssuunnitelman tukeminen

Sairasvastaanotto: työn muutoksen ja ammatillisen kehityksen huomioiminen sairauksien työhön liittyvyyden arvioinnissa ja puuttumisessa siihen.

Asiakasyhteistyö ja toimintasuunnitelma: tuotannon konseptimuutokseen ja nykyiseen kehitysvaiheeseen sisältyvät haasteet huomioiva

tarkoituksena **edistää samanaikaisesti muutosta ja työhyvinvointia**

Työlähtöisen työpaikkaselvityksen ideat

- Kohdistuu fyysisen työympäristön sijasta työtoimintaan ja sen muutokseen
- On asiantuntijaselvityksen sijasta asiantuntijan ohjaama osallistava oppimisprosessi
- Tuloksena suositusten sijaan kokeiluja
- Edellyttää jatkuvuutta, koska muutoskin jatkuu

Työlähtöisen terveystarkastuksen ideat

- Kohdistuu somaattisen terveyden sijasta henkilön ammatilliseen kehityksen tarkasteluun työn muutoksessa
- On tarkastuksen sijasta ohjattu oppimisprosessi
- Tuloksena ohjeiden sijasta esimiehen kanssa käsitelty työhyvinvointia tukeva kehityssuunnitelma

Työlähtöisen tth:n idea

Ytimessä uudella tavalla ymmärretty tth:n toiminnan kohde ja tarkoitus:

Suuntautuminen asiakasyritysten **tuotannon sujumiseen ja muutokseen**
yhteistyössä työpaikan muiden toimijoiden kanssa,
tarkoituksena **edistää samanaikaisesti muutosta ja työhyvinvointia.**

HUOM! Vie tth:oa lähemmäs työtä, ja tuottaa työtä koskevia tuloksia, joita perinteisesti ei ole pidetty tth:lle kuuluvina asioina.

TYÖLÄS -verkosto laajenee työterveyshuollon osalta

SOSIAALI- JA
TERVEYSMINISTERIÖ

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Etelä-Savo

Vipuvoimaa
EU:lta
2007-2013

2009 – 2010 →

Rovaniemen kaupunki
Condia (Oulu)
Tullinkulma (Tampere)
Seinäjoen työterveys
Vaasan aluetyöterveys
Työterveyspalvelu Viisari
(Tampere)
Lahden työterveys
Turun Työterveystalo
Espoon kaupungin tth
Mehiläinen
Diacor

Soisalo (Varkaus, Pieksämäki)
ITYÖLÄS

2010 – 2011 →

Ylitornio – Pello – Kolari tk tth
Kemijärvi ja Salla
Mehiläinen Oulu
Peruspalvelukuntayhtymä
Kallio (Pohjois-Pohjanmaa)
Satakunnan työterveyspalvelut
(Pori)
Satakunnan shp tth (Pori)
Rauman kaupungin tth
Kuninkaantien työterveys
(Porvoo)
Hyvinkään kaup tth
Terveystalo Helsinki

Kallaveden työterveys (Kuopio)
ITYÖLÄS
Etelä-Savon työterveys
ITYÖLÄS
Joensuun työterveys

SOSIAALI- JA
TERVEYSMINISTERIÖ

Työsuojelurahasto

2005 – 2008 →

Oulun Työterveys
Raahen ky tth
Työplus (Kokkola)
Jyväskylän Seudun
Työterveys
Tampereen tt ry

2002 – 2004 →

Tyke (Helsinki)
Rovaniemen tt ry

Työsuojelurahasto

Tuloksia

- Työlähtöiset menetelmät tuottavat hyviä tuloksia työn kehittämiseksi työpaikoilla
- Työlähtöisten menetelmien hallinta on innostavaa, mutta vaativaa, ja vaatii tukea ja verkostoitumista
- Työlähtöisten menetelmien vakiintumista osassa työterveyshuoltoja ja kuntoutusyksiköitä hidastaa
 - työhön suuntautuneen toiminnan ja työpaikkayhteistyön vähäisyys ja vähäinen suunnittelu
 - pitkä perinne yksilötyön ja sairaanhoitotyön ensisijaisuudesta
 - työikäisten perusterveydenhuollon kanavoituminen yhä suuremmalta osalta työterveyshuoltoon (potilaspaineen lisääntyminen)
 - yksilölliset toimintatavat, yhteisen reflektoinnin vähäisyys